

સુરત.

(હતિલા-યે કીવાળ ૨૭૨૫૬ હે)

તવહીદ કા હંકા

હીરસા પેહલા.

1926 20-1-1926

પખલીશર.

મુનશી ગુલામે ખવાળ મોલવી
ગુલામેહુસેન

બુકસેલર બડી લીઆલ, સુરત.

હી. સ. ૧૩૪૪] બારે સોયમ કલ ૧૦૦૦ હી. સ. ૧૯૨૫

કિંમત દો આંત

સુરત, બરાનપુરી બાગેળ લાજવાળી પોળમાં આવેલ
શ્રી "અબિકા વિજય" પ્રી. પ્રેસમાં હરગોવિન્દાસ
હરકીશનસે અપુ.

૧૨૭૨૪
ગુજરાતી સાહિત્ય સંમિતિ
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૭૨૪ વર્ગીક .

પુસ્તકનું નામ ઠાવણીકર ૫૩૧.

વિષય ૩૩૬૮ : ૪૬૧

તપહીદ કા ડંકા.

ગઝલો જવદલ.

તપહીદકા ડંકા આલમ મેં બજવાદીયા કમલીવાલેને
કુલ લા એલા હા ઇલ લલ લાહ ફરમા દીયા કમલીવાલેને
જળ ચેહરએ અનવર કમલીસે ચમકાદીયા કમલીવાલેને
ધંધોર થટામેં સુરજકે શરમાદીયા કમલીવાલેને
દિલ એસે રંગીલેકે સદકે ઓર જાં એસે હટીલેકે 'કુરખા
હટ કરકે ખુદાસે ઉમ્મતકે બખશા દીયા કમલીવાલેને
બનકનકે ગળે મેસજ કી શબ વલેલકી છપથી ઉસપે

ગઝલ

જન્નતકે દુરો ગિલમાંકે શરમા દીયા કમલીવાલેને
બુલફાંકી મહકને મસ્ત કીયા ચિતવનકી ઝલકને દીલ છીના
હર તરહ કી બાંકી અદાઓં સે છુટવાદીયા કમલીવાલેને
પીપીકે પેચાલે કવસરકે હટીંગે મજે છ ભર ભર કે
ઈન્ના-આ-ત્યના-કલ કવસર-ફરમા દીયા કમલીવાલેને
વોહ કમલી અજબ લા કીમત થી કીસ નાજસે હકને
સરપે રખી

સબ લરકે દોશાલે વાલોંકે શરમાદીયા કમલીવાલેને
જળ હકકી તરફસે ઉમ્મતકે મેસજકી શબ ઇન-
આમ મીલા

ખુશહોકે હામન કમલીકા ફેલાદીયા કમલીવાલેને
ખુશહી મેં તરી પેદા કરદી હર શાખ હરી પેદા કરદી
મીંહ બાગે જહાંમેં રહમતકા બરસાદીયા કમલીવાલેને
મગે અફે પે કુખ હુવા હાંસીલ અલ્લાહસે બાકે
હુવે નાસીલ

દિવા બનેં સુખકો બાકર દિવા સમજાદીયા કમલીવાલેને

પરલામ મિલા ઇમાન મીલા પળનેકે લીધે કુરબાન
મિલા

જવહતકે બે કુછ દીલવાના થા દીલવાદીયા કમલીવાલેને

ગઝલો હુસેન

ફિરદોસ હે ખજુલ રૂપે હઝરતકે સામને
તુખા હે પસ્ત સરવે તુખુવતકે સામને
કેહતા હે લુતફે શાફ્ફો ઉમ્મત ચેહી મુઝે
કિયા હે તેરે ગુનહ ચેરી શફકત કે સામને
યા રખ બે મેં મરૂં તો મદીને મેં હી મરૂં
મરકહ બને તો શાહકી તુરબત કે સામને
કટ કટકે ગિર પળે ચે સરે સર કયાને દેહર
હઝરતકી ઘરબે તેગે જલાલાત કે સામને
મહશરમેં આસીયાંસે કહેગા ચે ફઝલે હક
લે જાવ જાઝ શાફ્ફો ઉમ્મત કે સામને
ઉનકે કરમ સે હોં તો હોં લાયેક અજબ નહી
કમ માયહ હમ હેં છનસે શફાઅતકે સામને
કમ જોક કાહસે નહી કોહે ગુનહ મેરે
હઝરત તુમારે કુલઝમે રહમતકે સામને
અદલાહ વોખી દીન મુઝે હાસીલ કરે હુસેન
ખીસતર જમાલ મેં હરે હઝરતકે સામને

(અલી હમને છ ભરકે દેખા નહી હે.)

કિસીકા યુલ્હ એસા ફતવાનહી હે
કરેઝીશ મું કોઈ પોંહયા નહી હે
યહાં લનતરાની કા ઝગળા નહી હે
હરે મુસતફા સંગે મુસા નહી હે.

યહા ઝોંશહે તુરે સીના નહી હે—૧
હે આશિક કા ઝેવર સદા હરહ સેહના
ચેહન લો નખીકી મોહબ્બત કા ગેહના

હંમેશા નહીં બાળે આલમમેં રહેના
 જલો વાલીયે ઇશકમેં પા બરેહના
 યે જ'મલ વો હે અસમેં કાંટા નહીં હે-૨

તસદ-દુકહોં ઉસ શાદે ઉલ મુઝનેબી પર
 હોં કુરબાન એસે શહે-શાહે દીં પર
 કિયા યાદે અસને વોહ પોંહયે વહીં પર
 અરબ મેં અજમ મેં ફલક પર ઝમીં પર
 કહાં આપકા બોલ બાલા નહીં હે-૩

અતા મેં સખા મેં નઅમ મેં કરમ મેં
 શુલીસતાં મેં સહરા મેં ચમમેં ઇરમ મેં
 કલીસામેં આતેશ કહેહ મેં હરમ મેં
 ઝમીં પર ફલક પર અરબ મેં અજમ મેં
 કહા આપકા બોલ બાલા નહીં હે-૪

બરખાએ સરે અંશ સખ ઉનકે અરમાં
 મએ ખુલહ મેં ફેર યેહ મહબુબે મુબહાં
 બે દેખા તો બોલા યે હંસ-હંસ કે રેહવાં
 કહાં ફૂએ અહમદ કહાં માહે તાબાં
 યે વોહ હુસ્ન હે અસમેં ધબબા નહીં હે-૫

સવા નેઝપે હો ગયા મેહુર રોશન
 યે હંજામએ હશહે કેહર અફમન
 યહાં નફસી-નફસી મેં હૈં મરદ કોર ઝન
 કીયામત મેં હું કેસ તરેહ છોળ હામન
 કે ઇસ બીજ મેં કેહ મેરા નહીં હે-૬

કુઈ અરશે આઝમ પે અસદમ રસાઈ
 નથા કુચ બબુજ જલબએ કિમસીયાઈ
 જલાલે ઇલાહીસે હબત બે છાઈ
 રૂકે શહતો પરદેહ સે આવાઝ આઈ
 કે પરદેહ મેં આ તુજસે પરદેહ નહીં હે-૭

વોહ પુરે ઇલાહી-યેહ પુરે પવઅર
 મેં અજમેલા કોર વોહ અલાહી અકબર

જો દેખાકે હે સખ હસીનોસે બેહતર
કહા ફીરતો આગેશે રહમત મેં લેકર
જો તેરા નહી હે-વો મેરા નહી હે—૮

હુધ ફરશ સે અંશ તક નકશ મન્દી
હનેહ અંશ તક લે ગઈ હોશ મન્દી
ખુદીસે ગુઝર કર હુધ ખુદ પસન્દી
યે કેહતી થી મેરાને શહ કી ખુલન્દી
હે આલમ કેમ ઈસે બાલા નહીં હે—૯

કુળા લનતરાની કુળા શાને અસરા
કુળા હશતે અયમન કુળા નખલે સેદરા
કુળા તુરે સીના કુળા અરશે આલા
કુળા સયરે અહમદ કુળા સયરે મુસા
ચહા ચરખ નીલીહે દરયા નહી હે—૧૦

દેખા દીને ચેહરા અય મહબુબે અદલાહ
ચેહી હીલમેં હસરત હે અય શાહે ઝીબહ
શરફ હીલ કા ગર હો હાસિલ હક આગાહ
તો બરી ઝખાંપર યે મીસરા હો વદલાહ
છાપાઓ નખુરકે મેં રૂખ કો શહેનશાહ
અબી હમને છ બરકે દેખા નહી હે—૧૧

નંદ કંવાલી

મેરે મવલા બુલાલો મહીને મુઝે
ગમે હીજ્જ તો દેગા ન છને મુઝે,
કાફલે વાલે સખ ગમે મેં હાથ મલતા રેહ ગયા,
તબપતી રેહ ગમ ઔર હીલ મંચલતા રેહ ગયા
લીયા સાથ નઅપને કીસીને મુઝે,
મેરે મવલા બુલાલો મહીને મુઝે,—૧
દેખ્યે કીસ્મતમેં લીખખીહે ઝેયારત યા નહીં,
દેખ્યે રવઝેપે બુલવાતેહેં હઝરત યા નહીં
ચેહી સોચહે બારા મહીને મુઝે,
મેરે મવલા બુલાલો મહીને મુઝે,—૨

અસ મજલ મત બન લે-યે' બા' બહોલ મુશકીલો' હે
બન હું રવજેપે ચેહ અરમાન મેરે હીલચે હે,
કોઈ દીન અલી ઔર હે છને મુઝે,
મેરે મવલા ખુલાલો મદીને મુઝે,—૩

હીન્દસે યા સાકીયે કવસર ખુલા લીજે મુઝે,
એક પેચાલા આળે ઝમ ઝમ કા પીલાહીને મુઝે,
પળે' હીજમે' પીને ન આંસુ મુઝે,
મેરે મવલા ખુલાલો મદીને મુઝે —૪

યા મોહ'મદ મુસ્તફા તસકીન તો કીજે મેરી
આતિશે પુરકતમે' જલતાહું ખખર લીજે મેરી
લગે મોતકે આને પસીને મુઝે,
મેરે મવલા ખુલાલો મદીને મુઝે,—૫

ફીકરે દુન્યા સેકળેં એક હસરતે દીઠારહે,
મે' મુસાફીર હું અકેલા અળ મદદ દરકાર હે,
કોઈ રાહમે' લુટે ન છીને મુઝે,
મેરે મવલા ખુલાલો મદીને મુઝે,—૬

માર ડાલા ઇંસ વતન ને, ઔર હિંદુસ્તાનને,
મુશ્કિલી ને બેકસી ને શોક ને અરમાન ને,
દીયે રંજપે રંજ સલીને મુઝે,
મેરે મવલા ખુલાલો મદીને મુઝે,—૭

આસમાં થામે ઝમી' પકડે વતન રોઠા કરે,
મે' ન ઠેરંગા ન ઠેરંગા કોઈ ચીખા કરે,
કીયા યાદ હે મે રે નખીને મુઝે,
મેરે મવલા ખુલાલો મદીને મુઝે,—૮

અથકે હસરત રાત દીન આંખેંસે મે' બરસાઈંગા
નુર મુશ્કા અલ્લાહ આંખેંસે મદીને બહીંગા,
ચેહી જાવેંગે લેકે સદીને મુઝે,
મેરે મવલા ખુલાલો મદીને મુઝે,—૯

ગઝલો અમીર

નહો ઘોંસા નિગાહે લુટકી પર દીલ સનમ લેલો
 તુમ્હારા માલહે તુમ હેકે કીમત બેશો કમ લેલો
 ગલા ખનજરપે મેને રખદીયા તો આતેહી બોલે
 કસીંગે જુખ્હ કેશ કિયું મરે જાતે હા દમ લેલો
 મુએ મયમાના આ નિકલે જો કાઝી દુખતે રઝ બોલી
 બળે મુરશિદ હે' હઝરત મયકશો ઉઠ-ઠો કદમ લેલો
 ખખરહે હઝરતે મજનુ કે આઈ નજમે' લયલા
 ન પોંહયે હાથ મહમીલ તક તો નાકે કે કદમ લેલો
 અમીર ઉસ ધસીયે દોરાંહે ખત લીખના જો હો તુમકો
 ફલકસે માંગલો કાગઝ અતારહ સે કલમ લેલો

ગઝલો જહીલ

આ'ખ છલકી જો દમે દીદ પીયાલા બનકર
 બોંલે આચાહે બળા દેખને વાલા બનકર
 તુમ સલામત રહો પુરકે કે ઉઠાનેવાલે
 ઘરમે' આએહો મેરે ઘરકા ઉજલા બનકર
 હમહે' ઉસ હરકે કાએલ જો છોપાએ નધુપે
 મુંહકો આએ જો કલેજ લી તો નાલા બનકર
 અબ બિગડકર મેરી આંખોં કે હીખાદો આંખે'
 તુમને આઈને કા અરમાન નીકાલા બનકર
 ક્રિયા મજાહે ધધર ઉઠી હે ધુવાંદાર ઘટા
 ઉધર આંચાહે મેરા ગેસુઓં વાલા બનકર
 ટુટના ખાર કા મુજસે નહી દેખા જાતા
 પુટ બેહતીહે મેરી આંખલી છાલા બનકર
 ફાગ ખાનેસે નીકલતેહે' મજામી' રંગીન
 લાલ ઉગલતી હે તખીઅત મેરી લાલા બનકર
 ચક-કર આયા કીયે ઉસ રૂખકે તસવુરમે' હમે'
 ચન્દા કે ગ્રીહ ફેરે ચાન્દ કા હાલા બનકર
 બાદ ઉસતાહ કે હો લુટકે સખુન ખાક બંલીવ
 શેર લી મુંહસે નીકલતાહે તો નાલા બનકર

મુસદ-દસ

આહીસતા ભરગે ગુલ બફીશાં બર મબારે મા
 બસ નાઝુકે અફત રીશએ હીલ હર કિનારે મા
 બાલાએ કપ્ર એક દરખ્તે ગુલાબ થા
 સર સબજી મેં ન રખતાથા હમસર વો દુસરા
 જબ કેલે ઉસ દરખ્તેસે પુરખત પે ગીર તે થે
 તબ અનહરને કપ્રસે આતીથી યે સદા-આહીસતા
 યે બાર બાર દેખ તબજબુબ મુઝે હુવા
 બાશી-દ દિગાને કપ્રસે પુછા ને માંજરા
 યે કેનસે બુઝુંગ હેં કયા ઇનકા નામ થા
 આતી હે બુનકી કપ્રસે હર વકત યે સદા-આહીસતા
 માલુમ યે હુવાકે થે વો આશીકે હુઝી
 તાઝીસ્ત વસલે ચાર મયસ સર હુવા નહિ
 મરનેકે બાદ કપ્રપે આયા ને મહ જબી
 જબ ભરગે ગુલ ચળાએ તો આવાઝ યે સુની-આહીસતા

ગઝલે વહશી

ઉસ તુરે મુજરસમને લુભાયા મેરા હીલ હે
 ચારખ તેરે મહબુબ પે આયા મેરા હીલ હે
 શયદા રૂખે મહબુબે ખુદાકા મેરા હીલ હે
 કુરઆંકી કસમ મોમીનોં કાબા મેરા હીલ હે
 તુ હુરકા શયદાહે મેં હું આશીકે અહમદ
 ગહીદ તેરે હીલસે તો અચ્છા મેરા હીલ હે
 બન જાએ અગર ખાનએ નાલેંન મોહમ્મદ
 હાવા મેં કરું અરશે યોઅલ્લા મેરા હીલ હે
 વહશી ને ખરીદારે હુસ્ન હો ઉનેહ દેખો
 મેં બેચ ચુકા હું યે પેરાયા મેરા હીલ હે

ગઝલ

ખસહેં દરખત રોઝએ વાલાકે સમાને
 મજનૂં બળે હે ખમ્મએ લવલા કે સામને

એક એક કંઠા બખ્શવાયેંગે મહશર મેં હક સે વો
 યુસુફી બન પળેગી જુલેખા કે સામને
 જલ્લે કે દેખને કે લીયે લી તો કોઇ હો
 મુંહસે નેકાબ હલ્ટ હીયામુસાકે સામને
 કયસા મુકામ કાફલેવાલો ચલે ચલો
 ઠેરીંગે ચલકે ઉસ શહે વાલા કે સામને
 અસ મુરદે કો ન હુઝરતે ઇસા અલાસકે
 લે આયો ઉસકો મેરે મસીહા કે સામને
 કેહ દેના અય સખા મેરી હાલત ઝરા ઝરા
 બાના હો મર તેરા મેરે આકા કે સામને
 ફીર વો કરમ કરેં ન કરે બેખતીયાર હે
 અકબર તુ અરઝ કરના ઝરા બકે સામને

ગઝલે બેદમ

મેં વો હીવાના તેરા અય રશકે લયલા હો ગયા
 શીકલપર મેરી તેરી સુરતકાધોકા હો ગયા
 આઈના ખાનેમેં જાતે જાતે ચે કિયા હો ગયા,
 આપ અપની શીકલકા હમકો તમાશા હો ગયા,
 નામથા મયખાર અસકા બનગયા સાકી વોહી,
 જબ મયે પુર કયફસે લખરેઝ મીના હો ગયા,
 તેરે છુપનેમેં લી અય પરહહ નશીં એક લુતફ હે,
 દેરથા બે ઘર તેરે છુપનેસે કાબા હો ગયા,
 તુમ અફલે આર કીતને ખેલ ખેલે દેખયે,
 એક દફતે કુન કહા આર કુનસે કેયા કેયા હો ગયા,
 હો ગયા બે હમ મરીઝે ગમ તો આકાર કબ્ર પર
 હંસકે ફરમાને લગે ઇસા કે અઝા હો ગયા

ગઝલે મફતુન

હમ તુમપે મર રહે હેં આશિક હો તુમ કીસી કે
 હાવે તો હાસ્તીકે ખરતાવ દુશમનીકે

મુઠ્ઠલ કે બાઠ બાઠ કે આજ વરસની શબ
 આંધળ આળ દીખાઓ કુચ્છતો હંસી ખુરીકે
 સરકાર ઇશક કે હેં કુચ્છ કાચડે નીરાલે
 દુન્યાસે હેં અનેએ આઠાળ બન્દગી કે
 સાકી હે ઇલકા દિન જી ભરકે અળ પીલાડે
 મુઠ્ઠલ સે તીશનહ લખહું અરમાને મય કરીકે
 મસતીમેં હાથ આપના સીનેપે ઉનકે પોંહયા
 ગફલતમેં યે મજાયા કુરખાન બે ખુદીકે
 લખપર યે આહ કયસી ચહુરા યે ગરહ કેયું હે
 સચ સચ બતાઓ મફતુન આશીક હો કેયા કીસીકે

ગઝલ ગનજુર

મુરખ બેડા લેજતે હો કેયું રંગા ને કે લીયે
 ખુન આશીક કા હે કાફી રંગ લાનેકે લીયે
 બુદ્દે મુશકીં રૂખપે બે ફેલાઈ હે સેયાદને
 હામહે યે તાએરે લીલકે ફંસાનેકે લીયે
 હસરતેં એક હો નહિ હેં બે કે લીખ લેબુ' કહીં
 એક દફતર ચાહીયે લીલકે ફસાને કે લીયે
 પેચો ખમ ગર બુલદમેં રેહ બાએં તો જીન્મા મેરા
 લીજયે મેરા લીલે સહ ચાક શાનેકે લીયે
 ખોદ્દ કિયા ગનજુર ગર ઇસ્યાં હેં અપને બે હીસબા
 શાદ્દએ મહશર હેં કયસે બખ્શવાને કે લીયે

ગઝલે હકીમ

હુરે ગીલમાં સર બુકાતે હેં બળી સરકાર હે
 મરહબા સલ્તેઅલા કિયા સાબિરી દરબાર હે
 હો અતા મુજકોલી રંગે સાબીરી સાબીર પીયા
 મેં ફકીરે બેનવા તેરી સખી સરકાર હે
 કિયા બતાઈ' મેં નીશાં અખના મુરગાને અમન
 સાબિરી બુલબુલ હું જોર કલયર મેરા બુલબારહે

હો નહર એક પીયારકી મુઝપર કે મેં બે આસ હું
 અય નખીકે લાહલે તુમપર ખુદાકા પેયાર હે
 મેરી ફીસમતકા બહલ કેના અલી અહમદ પીયા
 આપકો આજ્ઞાન હે મવલા મુઝે દુશવાર હે
 અય શરાબે સાબિરી ક્રિયા કયફ હે વહલાહ તેરા
 મસ્ત હે કોઈ કોઈ બેખુદ કોઈ સરશાર હે
 લે ચલ અય શોકે બીયારત બનીબે કલચર મુઝે
 પુરકતે સખીરમેં અબ જુના મેશ દુશવાર હે
 અય જમાલે રૂબે સાબિર વાહ ક્રિયા કહેના તેરા
 દીલ હે બેખુદ આંખ મહુવે લગજતે દીહાર હે
 ક્રિયા ખ્વારા નામ હે સાબિર પિયાકા અય હકીમ
 મેરી એક બને હકીં કુરબાન સો સો બાર હે

ગઝલે જલીલ

તલવાર ખીંચકે પંજબે કાતીલમેં રેહ ગઈ
 બીસમીલકી આરઝુ દીલે બિસમીલમેં રેહ ગઈ
 એકા જબ આ ગયા કોઈ મજનુકી આહુકા
 લયલા તળપકે પરદેએ મહમીલ મેં રેહ ગઈ
 શીરતી રહી નીગાહ મેં તસવીર ચારકી
 આખીર ઉતરકે આંખસે વો દીલ મેં રેહ ગઈ
 કાતીલકા હાથ હાથ રોકા બી તો કબ રોકા
 ઠોળીસી બાન જબ તને બિસમીલ મેં રેહ ગઈ
 અય તેગે નાઝ એતનીબી તેજી ન ચાહીયે
 દીહારકી હવસ દીલે બિસમીલ મેં રેહ ગઈ
 ખંજર એધર ખિંચા ઉધર આહેં ખિંચીં મગર
 ઠોળીસી ચલકે બિસમીલો કાતીલ મેં રેહ ગઈ
 ચલતીહે તેગે નાઝ મઝે લુટલો જલીલ
 કહેના ન ફીર કશી કે હવસ દીલમેં રેહ ગઈ

ગઝલ

વો અગર હીલા કરે મહકન તક જાને કે લીચે
 હાથ નીકલીંગે જનાઝેસે ખુલાનેકે લીચે
 શિકલ અચ્છી રૂંમ ગોરા બાલ લંગે અશમ શોખ
 કીચ જગેકી ખાક લી તુમકો બનાને કે લીચે
 યે અહાળોં યે જફાળોં યે જવાની યે સિતમ
 હુંદલો મઝદુર કોઇ બોલ ઉઠા નેકે લીચે
 આહરે આળે રવાં બનકે લપટ ભઈંગા મેં
 તુમ અગર ઉતરોંગે દરીયામેં નહાને કે લીચે
 મેં ન છોળુંગા હતેલીમેં તુમારે ખુને દીલ
 હાથમેં તુમ હાથ હો મેંહી લગાને કે લીચે

ગઝલ

એક બન મેરી તનમેં એક બન સામને હે
 હર જાન તેરી મુરત અય બન સામને હે
 વાહા કીયાયા પુશ અચ્છા કસમ તો ખાળો
 રખાળો તો હાથ ઇસપર કુરાબન સામને હે
 દીલ ચાક ચાક કરકે વો મુજસે કેહ રહે હેં
 મર દિલ તેરા ચેહી હે પહેચાન સામને હે

ગઝલ

ગર માહ ન હો સાહી પયમાના હુવા તો કિયા
 મામુર શરાબોંસે મયખાના હુવા તો કિયા
 અય સાહીયે મયખાના એક બમ ઇશરકોલી
 હા શીયા હુવા તો કિયા પયમાના હુવા તો કિયા
 જબ દરક ન હો દીલમેં કિયા ઇશક મઝા રેવે
 કેહનેકા બલી કોઇ દીવાના હુવા તો કિયા
 હમ ઇશક કે બંદે હેં મઝહબસે નહિ વાકીફ
 કાબા હુવા તો કિયા ખુતખાના હુવા તો કિયા

મઝલે રોશન

જો પુછા મેને જાલીમસે મુઝે કેયું દાર પર ખીંચા
 તો જોલા તુને કેયુ નકશા મેરા દીવાર પર ખીંચા
 હઝારો દીનસે બેદીન હુવે જાતે હેં દેખોતો
 અજબ નકશા કીસીને ચે જખીને ચાર પર ખીંચા
 નીશાં તક લી નહાલા આખ દારી ઉડગઈ કયસી
 હઝારો બાર રખ-રખ કર ગલા તલવાર પર ખીંચા
 શબે વાદા વો કેહતે હેં ન આતે હમ કબી રોશન
 તેરે જઝબે મોહબ્બતને મુઝે ઇકરાર પર ખીંચા

મઝલ

બુઝે હર શુદ્ધમેં પરવર દિગાર હે
 શુનચે શુનચે સે તું આશકાર હે
 જો મહુશરમેં પુછેગા મુઝસે બુઝા
 તો ચે કહેદુંગા મેં અપને સરકો બુઝા
 તેરા એક બન્દા ચેલી શુનેહગાર હે-બુઝો
 વો મનસુર અનલ હક તો મુલી ચળા
 હકકે કહેનેકી દુન્યામેં પાઘ સળા
 જો હે આશીક વો બાલાએ દાર હે-બુઝો
 ઉસને ઠાકરસે મુરદે દીયેહેં જેલા
 ખીંચી ખાલ બદનમેં દુરરે લગા
 છુટી બુનકી બદનસે છવારહે-બુઝો
 ખાર દેતી હે આશિક કે દિલકી લગન
 કેસો ફરહાદ મારે ફીરે કોહે ચમન
 બિકા ચુસુફ મીસર કે બઝાર હે-બુઝો
 મેને દુન્યામેં આકર કે કુછ નકિયા
 જ્યાર કીયાલીતો મેને બુરાહી કીયા
 મેરે સરપર શુનાહોંકા બાર હે-બુઝો

મુસકુરાતે જાતે હેં કુચ્છ મુંહસે ફરમાનેકે બાદ
 બીજલીયાં ચમકા રહે હેં પુલ જરસાને કે બાદ
 તું દીયે જા સાકીયા પચમાના પચમાનેકે બાદ
 ખાત મતલબકી કહુંગા હોશમેં આનેકે બાદ
 સુરખ્દ હોતા હે ઇનસાં આફતે સેહનેકે બાદ
 રંગ લાતી હે હીના પત્થરપે પીસજાનેકે બાદ
 કેન હોતા હે દીલે અફસુરદાકા પુરસાને હાલ
 પુલકી ખુશખુ ભી ઉજાજતીહે મુરજાનેકે બાદ
 કબ્રમેં કિયા કિયા ફરીશતેં કે થા અરમાને સવાલ
 કુચ્છ ન પુછા મુઝસે તેરા નામ જતલાનેકે બાદ
 ગુલ ચળાઈગે લહલહ પર જાનસે યે ઉમ્મીદ થી
 વોભી પત્થર રખ ગએ સીનેપે દફનાને કે બાદ
 ઉમર બરમેં દોહી ઘણીયાં મુઝપે મુઝરી હેં કઠન
 આપકે આનેસે પહેલે આપકે જાનેકે બાદ
 જો જલાતા હે કીસીકે પુલ વો જલાતા હે મર
 શમઅલી જલતી રહી પરવાના જલ જાનેકે બાદ
 કિયા શરાબે નાખને પસતીસે પાયા હે ઉરુજ
 સર ચળી હે હુલકસે નીચે ઉતરજાનેકે બાદ
 મેરા દીલ લેનેકે પહેલે કેચા ખુશામદ ઉનકો થી
 કેસી આંખે ફેરલી મતલબ નીકલ જાનેકે બાદ
 ઉમર આધી આ ગઈ પર હેં અલી નખરે વોહી
 જલ ન રસીકા મયા અફસોસ જલ જાનેકે બાદ
 હિલા સાજી કહેતી હે ઉનકો કે જસ વો આચુકે
 વો લગા લેડી'ગે મેંહી જુલ્ફ મુલ જાનેકે બાદ
 ઉમરબાર ઉનકો તો મેરી શિંકલસે નિફરત રહી
 અખ વો ચેહરા દેખતે હેં દમ નિકલ જાનેકે બાદ
 યાદ આએગીં વફાએં તુમકો મેરી દેખના
 કદર હોગી તુમકો મેરી મેરે મર જાનેકે બાદ
 આવ મીલ જાએ મલે આશીકસે કિયા તકરાર હે
 મુલહલી હે જાતી હે આપસમેં ચલ જાનેકે જલ

ગઝલો જલીલ.

જો દીલકો ખો ચુકે હંચ વોહ દીલકો દુંડતે હેં
હમ દીલસે તંગ હો કર કાતિલ કો દુંડ તે હેં
કયા ધુન હે જુસતબુકી યે ભી ખબર નહી હેં
દીલખરકો દુંડતે હેં યા દીલકો દુંડ તે હેં
રાહે તલખમેં એસા ખુદ રક્તા કેન હોગા
મનઝીલપે હમ પોંહોચ કે મનઝીલકો દુંડ તે હેં
કાટે નહિ જો કટતે પુરકતમેં દિન હમારે
ખન્જરકી જુસતબુ મેં કાતિ કો દુંડ તે હેં
જો ઝખમ દે ચુકે હેં જી લેનેકો હેં કાફી
અખ કીસ લીએ વોહ અપને બિસમેલકો દુંડતે હેં
તુમને જો અપને રૂખસે પરદા ઉઠા દીયા હે
તારે ફલકપે માહે કામીલકો દુંડ તે હેં
અદલારે ઇશકે લયલા મજનુ'કે બનમેં અબતક
હડતે હેં જો બગોલે મહમીલકો દુંડ તે હેં
બે તીરો બે કમાંકે જો દીલ શીકાર કરશે
હમ તો જલીલ જિસે કાતિલકો દુંડ તે હેં

ગઝલ

કીસકે ખરામે નાઝને કપ્રમેં દીલ દિલા દીયા
સોચા થા મેં ચેનસે કિસને મુજે જગા દીયા
પુછા ન હતે જી કબી દરદે જીગરકા માંજરા
કપ્રપર અખ આજે હંચ ખાકમેં જખ મીલા દીયા
તુમ તો અદુપે બન દો કરતે હો મુજસે દિલ તલબ
અમ તુમેંહ ઇસ દિલસે કિયા ગરઝ તુમને તો દિલ
જલાદીયા

દિલને બનાકે મેહમાં ખન્જરે તીરે ચાર કો
લખતે જીગર ખીલા દિયા ખુને જીગર પીલા દીયા
સચ હય તુમારી કિયા ખતા યે તો મેરા કુમુર હે
ખુદહી બલામેં ફંસ ગયા જુલફામેં દિલ ફંસા દીયા

ક્રિયા ખુબ કીધા આપને ઉરસ ચહીદે નાજકા
 દુટે હુંવે મઝારપર આકે રમ્મા જલા દીધા
 જાઓ સીધારો મેરી બાં તુમપે ખુદાકી હો અમાં
 ખીછળે હુંવે મીલી ગે ફીર ગરચે ખુદાને મીલા દીધા

કબ્રાલી

મીલનાયા તો મીલ લેતે ઉસ તુરે મુજર-રહસે
 કેયુ' બકે ચલે જાઓ દરબારે મોહમ્મદસે
 અલ્લાહકે પદલે મેં વહદતકે સીવા ક્રિયા હે
 જો કુછ હમેં લેના હે લેલિંગે મોહમ્મદસે
 રાજે મેં મોહમ્મદ કે મેને બ ખુદા દેખા
 અલ્લાહકી આવાજેં આઈ ઉસી શુમ્બદસે
 લીલ્લાહ મેરી તુરબત સે ચુપ ચાપ ચલે જાઓ
 મર તુમને મુજે છેડા કેહદુંગા મોહમ્મદસે
 અથ બાદે સખા તુરબત મોહતાજે મરમ્મતહે
 મીટી મુજે ઠોડીસે લાદે દરે અહમ્મદસે
 કિયુ' છીકરે ખુદા છેડા અથ મુનકેરો તુરબતમેં
 કુછ બાત ન કરનેહી તસવીરે મોહમ્મદસે
 મુઝતર મુજે તયબાકી અસ વકતકે ચાહ આઈ
 નીકલા મેં અમર થામેં દુટે હુંવે મરકહસે

ગઝલ

આ શીક લી હું ખુદ અપના હીવાના લી મેં હું
 સમજે રૂખે બનાકા પરવાના લી મેં હું
 ગહેહ લી હું પરહેઝ લી રીન્દોસે મુજે હે
 પીતા લી હું ખુદ સાકીયે મયખના લી મેં હું
 વાંચેઝ લી હું લેહરી હુમ્ બાતેં લી મેરી હું
 હુશીયાર લી નાહાન લી હીવાના લી મેં હું
 સમજે તો બલા ફખર મુજે ક્રિયા કેાઈ સમજે
 ગહેહ લી હું સુફી લી હું રી નહાના લી મેં હું

ગઝલે હુસેન

ને દિલ ગભરા ઉઠા ગુજરાતસે અજમેરના નિકલે
 હુઈ તસકીન હાસેલ ઓર અરમા અરમલા નિકલે
 અગર જલવા રૂખે ખવાબકા મરકદ સે ઝરા નિકલે
 કમર નિકલે ન ખીજલતસે ન ખુરશીદે સમાનિકલે
 ઇલાહી જલ મરૂ મેં ઉન્કી શમ્મે રૂખે શેશન પર
 મેરે પરવા નખે દિલકી હવસ ઓર વલવલા નિકલે
 મેરા પેગામ પોંદ્યાના ગુલે બાગે કરામત તક
 અગર અજમેરકે રોંચે સે તું હોકર સળા નિકલે
 નઝરા ફીર મયસ્સર હો જમાલે હુસને ખવાબકા
 બર આંખે ફીર ઉમીદ આંખોંકી દીલકા હોસલા નિકલે
 હુઈ મુશકીલ કુશાઈ-હાજતે પુરી હુઈ તુમસે
 તુમ્હી હાજત રવા નિકલે તુમ્હી મુશકીલ કુશા નિકલે
 તમન્ના મુદદતોંસે હે હુસયને ખસ્તકી ખવાબ
 હમ ઇસકા આપકી દેહલીઝ પર બહેરે ખુદા નિકલે

ગઝલ

મુઝસા નદે ઝમાનેકો પરવરદીગાર દિલ
 આશીફતા દિલ ફરીફતા દિલ બેકરાર દિલ
 હરબાર માંગતીહે નયા અશમે ચાર દિલ
 એક દિલકે કીસ તરહસે બનાઉં હુઝાર દિલ
 પુછા ને ઉસને તાલિમે રોઝે જઝાહે કેન
 નિકલા મેરી ઝમાન સે બેઇખત્યાર દિલ
 કરતે હો અહદે વસ્લ તો એતના રહે બેયાલ
 પયમાનેસે ઝીયાદા હે ના પાએદાર દિલ
 તાસીરે ઇશક 'યે હે મેરે અહહ હુસ્નકી
 મીટીકા બી બનાઉં તો હો બેકરાર દિલ
 નીકલે મેરી બગલસે વો અયસી તળપકે સાથ
 યાદ આગયા વહીં મુઝે બે ઇખત્યાર દિલ
 મશહુર હે સીકંદરો જમકી નીશાનીયાં
 અય હાગ છોળ બાંધજેં હુમ યાદગાર દિલ

અલસતો-કી-ખાંસરી

અલસતો કી ખાંસરી સખીરી કિસીને મોહે સુના કે મારા
 લગાકે કાલુ બલાકા ફન્દા લટોંકી લટમેં ફંસાકે મારા
 અલસતો-ગર ન તુ કહેતા નમેં કાલુ બલા કેહતા
 ન કરતા તું સુઝે પરદા નમેં તુજકે ખુદા કેહતા
 અલસતોકી ખાંસરી સખીરી ઉસને હમેં તો અબતો
 સુનાકે મારા

કહતહે સખ જગ જેસે મોહમ્મદ ઉસીનેકલમા પળાકે માર,
 સુનાહે કાલી-કમલયાવાલા અરબકા ખાશી કુરઆન વાલા
 કે લા એલાહા કા સખ જગતકે ઉસીને કલમા પળાકે માર,
 પુછેગા જબ ખુદા તુજસે તો કિયા ખોલેગા અમ કાસેદ
 ઉસ વકત ઝખાં અપની-તું કીયા ખોલેગા અમ કાસેદ
 મેં અંઝ કરંગા મેરે મવલા મેરે સરવર
 બેઠા હે તેરે સામને જો બર સરે ચેમ્બર
 ઇસીને-નેના દેખાકે મારા ઇસીને મોહે સુનાકે મારા
 ગિરયા કિયા નાલા કિયા ઝોર ખુબ સા રોયા
 એતનેમેં મુસવ્વેર કેઠા ઝરા રહમ જો આયા
 કઈ અલ કી તસવીરેં મેરે સામને લાયા
 કેહને લગા યુસુફ હેં ચે ઇસાહેં ચે મુસા
 મેં ને કહાં ઇન ચેં સે કેસી પર નહી શયદા
 જબ સામને કી ઉસને શબીહે થહે વાલા
 બેસાખતા ઉસ વકત ઝખાં સે મેરી નીકલા
 ઇસીને ગમ મેં ફંસા કે મારા
 લગી જો લેને બલાએં ઉસકી લગા વો હંસ હંસ
 કેપી છે હટને
 તો મેં લગી પૈયાં પળને ઉસકી તો ઉસને મુખળા દેખા
 કે મારા

(ચલું સખ્ત ગુંબદ કે તકતા હુવા.)

હે અગર ઇશકે અહમદ લગક તા હુવા
 ન ફીર ફર બહર તું ભટક તા હુવા
 વો પેલા મય ને મોહબ્બતકા મુજે ને શર હે
 શીર ન મુસાફી તરેહ મુજકો કલી હોશ રહે
 પીલા કોઈ સાગેર છલક તા હુવા
 મહીને કે અગર મેરા સફર ચું હો તો બેહતર હો
 ગેરે બાં ચાક હો મેરા ન તકયા હો નબીસતર હો
 ચલું સખ્ત ગુંબદ કે તકતા હુવા
 અહા હો શુક ચે ફીયું કર તેરે એહસાને બે હદ કા
 ન રખ્યા ઇસલીયે અદલાહ ને સાયહ તેરે કદ કા
 ન રેહનાય કાંટા ખટક તા હુવા
 ચે હસરત હે ચે અરમાં હે ચેલી હે આરજું દીલકી
 બ રોઝે હશ્ર પુર શીશ હો ને ઉનકે નીમ બીસમીલ ફી
 રહે દાગે અહમદ અમકતા હુવા
 સખા મેરી જાનીબસે કેહ દેના તું ચે બકર
 શેહેર દેહલી મેં તુરુદલાહ હે યા સાફીયે કવસર
 વોહ મર જાએગા સરકો પટકતા હુવા

ગઝલે અબ્દ

જબ રોઝે કીયા મતમેં બખશીશ કી ઘણી હોગી
 તબ આંખ ઇસ ઉમ્મત કી અહમદસે લગી હોગી
 જબ સાફીયે કવસર આપ કવસરપેં બળે હોંગે
 ઉમ્મતલી-તુમારી સબ કવસરપે અળી હોગી
 જબ પેશે ખુદા આસી ઠર-રાઈ ગેં ઇસયાં સે
 હસ વકત મોહમમ્દ કે ઉમ્મત કી પળી હોગી
 જબ શમશ સવા નેજે આએગા ઉતર નીચે
 ગરમી સે ચે ખલકત સબ બેચેન પગી હોગી
 અય અબ્દ મોહમમ્દકા દામન તું પકળ લેના
 મહશર મેં સુના હે ચે કે લીજ બળી હોગી

ગઝલો અસીમ

કીસ તેઝીસે કરબલમે' ખીજાં હાન્ને ચલીહે
 એક આનમે' પામાલ હુવા બાગે અલી હે
 ઇસ્યાંકી મુસીબતસે બચી ઉમ્મતે અહમદ
 અહમદ સરે શખીર પે શમશીર ચલી હે
 ઝોહરાકા અગરમન્દ મોહમ્મદ કા નવાસા
 કૌનેનકા મુખતાર હુસેન ઇબ્ને અલી હે
 મુસ્લીમ કે પિસર કેહેતેથે ચેહ વકતે ચહાદત
 વેહશત સે ભરી કુદેકી હર એક ગલી હે
 જા' દેનેકો તૈયાર હુવા હકકી રખા પર
 હુર શાહકા મેહમાન સમ્પદે અઝલી હે
 ગીરબાલ બના ખુશકે ગુલુએ અલી અસગર
 પાનીકે ઇવજ તીરકી ખુધાર ચલીહે
 સખ એહલે ફલક કેહને લગે વાહરે હીમ્મત
 લાખોં કે મુકાબીલ મે' હુસેન ઇબ્ને અલીહે
 સર અપના કટાતે હે' પએ ઉમ્મતે અહમદ
 ક્રિયા આસીયોં પર શકતે અવલાહે અલી હે
 હે આપકી ચેહ દર્દ ભરી નઝમ મઝેદાર
 હર દફ્તર " અસીમ " આપકા મીસરી કી હલી હે

રેસખાઓં કે-નસીહત.

ઘોડા લગાયા વીન મે' તેઃ આયા પીલેસમે'
 ખીચળી કે વાંધે પડગએ બખંઈ કી રેસમે'
 અવલ તો રેસ બાઓં ને છુકેન બના લીયા
 ફીર બાહ ઉસમે' ઘોડો કા નામે નીશાં લીયા
 નામે નીશાં કે સાથહી નંબર લગા લીયા
 ઉસકો તો હિન્દી કેય બનાકે ખીકા લીયા
 ઇસહી તરેહસે ખુમ હમેશા હે રેસમે'
 ખીચળી કે વાંધે પડગએ બખંઈ કી રેસમે' (૨)
 સખ રેસકે મોંદાનમે' સનીયર કે આગએ

નંબર બનાકે લાગ્યે થે વો સખ લગા દીયે
બહાદુર જંગ ઐર ખમીસાકે નામ થે
ઉસકે તો વીન ઐર પીલેસમે' લગા દીયે
ઇસ વાસ્તે ખુશી હોકે જૈઠે હે' 'ધુનમે'
ખીચડીકે વાંધે પડગચે બખ્ખાંધ કી રેસમે' (૩)
ઘોડેકી ટાપ ગરહને ખીસમીલ પે ચલ ગઈ
ઇનસાં તો ક્રિયા ફરીસ્તોંકી નીચત બદલ ગઈ
દાળી હુઈ સુફેદ જવાની લી દલ ગઈ
ઘોડા જો આયા વીન તો તખીઅત બેહેલ ગઈ
હમકે તો વીનમે' ન મીલા ઐર પીલેસ મે'
ખીચળીકે વાંધે પડગચે બખ્ખાંધ કી રેસમે' (૪)
અબ માલો ઝરકે હારકે બેકાર હે ગચે
જબ ધરમે' આચે ફીકસે ખીમાર હે ગચે
ઓરતકે બોલે જલદીસે તોડે ઉતાર હે
રખકર ગેરોગે લાઉંગા ઇસકે હી રૂપીચે
ખરચીકે વાંધે પડગચે પુને કી રેસમે'
ખીચળીકે વાંધે હાગચે બખ્ખાંધ કી રેસમે' (૫)

મઝલે રહમત

લીલ દે લીચા હે ઉનકોદેખે' વોહ કીયા કરીંગે
રખતે હે' દિલકો દિલમે' યા કે બુદા કરીંગે
તું લાખ કોસ હમકો દિન રાત બદ-દુઆ દે
તેરે લીયે ઓ અલીમ હમ તો દુઆ કરીંગે
અચ શાહે હુસ્ન હમ કો દીદાર ગર ન દેગા
બનકર ફકીર તેરે હર પર સદા કરીંગે
કર બે વફા ખુશીશે દિન રાત બે વફાઇ
હમ હે' વફા કે આદી હર દમ વફા કરીંગે
દિલ ઐર જગર તો રહમત હમદે ચુકે હે' ચેહલે
એક જાન અચ રહીહે વો લી ફીદા કરીંગે

છપકર તૈયાર હેં

છપકર તૈયાર હેં

(તવણીદે હક.)
(તાલીબે દીદાર.)
(ચાન્દસી સુરત.)
(ચશમે નરગિસ.)
(ઝલકે લયલા.)

અનમેં નહ નહ ગઝલેં ઓર કંવાલી વગેરા દરજ હેં
એકબાર ઝરૂર દેખીયે વરના આપ કે દીક્ષમેં હુસરતરેહબ
યગી ઓર હુસરે એદીશનકા ઇનતેઝાર કરના હોગા.

તવણીદે કી ઝલક.

છપ રહી હે.

અસમેં વોહુ ગઝલેં દરજ હેં કે આજતક છપી
નહી હે. અનકરીબ છપકર તૈયાર હે.ગી લીહાઝા અલીસે
ઇસકે ખરીદનેકા ખેચાલ રખીયે.

હર કીસમકી કીતાબેં મીલનેકા પતા
મુનશી ગુલામેખવાજ મોલવી
ગુલામેહુસેન, બુકસેલર,

બડી ઘડીઆલ - સુરત.

—